

Verslag Algemene Ledenvergadering

11 mei 2017 van 19.30 – 22.00 uur

Tjark Riks te Eerbeek

Aanwezig: 18 stemgerechtigde leden (waaronder één machtiging) en 2 projectleiders van IJsselwind BV (zie markeringen op de ledenlijst als presentielijst)

Afwezig m.k.: Hennie Beelen (stemmachtiging), Giel van Breda (Brief), Wim Velmans, Roor de Gans, Lidwien Reuser, Tonnie Larrivee, Geert Wentink, Dorien Weening, Guus Köster, Willem Vijfwinkel en Els Holsappel voegt zich om 20.50 uur bij de vergadering, omdat zij BE had vertegenwoordigd bij Clean Tech on Tour.

1. Welkom en Opening

De voorzitter, Jan Emmerzaal (JE) heet iedereen een bijzonder hartelijk welkom, want er zijn deze avond nogal wat kapers op de kust, zoals Voetbal (Ajax), Mooi weer, de tweede halve finale van het Eurovisie Songfestival. JE staat stil bij de afwezigheid en de ingekomen brief van Giel van Breda waarna deze wordt rondgedeeld onder de aanwezigen. Met elkaar herhalen wij, dat 'Frisse Wind' slechts is geparkeerd totdat wij voldoende menscapaciteit hebben om dit weer op te pakken. Gezien de druk van het Rijk en de Provincie is de stellige verwachting, dat elk initiatief voor 'wind op land' een warm welkom ontvangt. Prioriteit is gegeven aan de samenwerking met de drie buurcoöperaties in IJsselwind, omdat wij daar veel van leren, dat wij daarna met 'Frisse Wind' goed kunnen gebruiken. De secretaris deelt de vergadering mee, dat met die strekking al een eerste reactie naar Giel is gestuurd. Langs deze weg feliciteert de vergadering hem met zijn 40-jarig jubileum.

- De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld;
- De verslagen ALV 1 en 2 van 31 januari jl. worden ongewijzigd vastgesteld;
- Het presentatiemateriaal en het verslag van deze ALV worden na 1 juni gepubliceerd op onze site onder de rubriek 'Nieuws', want dan hebben ook de andere drie buurcoöperaties in IJsselwind hun ALV gehad.

Mededelingen:

- De bestaande groene partnerovereenkomst is door Eneco per 1 juli a.s. beëindigd. Eneco had met al haar partner coöperaties vastgesteld, dat zij onvoldoende in staat zijn om hen adequaat te ondersteunen, omdat Eneco te ver af staat van de micro wereld van de lokale groene energie coöperaties. Eneco is toegetreden als lid tot de [Coöperatie Duurzame Energie Unie \(DE Unie\)](#), die voortkomt uit o.a. Texel Energie. Eneco adviseerde al haar coöperaties om dit voorbeeld te volgen. Relatie met een groene energiepartner is voor ons van belang, omdat het financiële voordelen biedt voor de leden en voor onze coöperatie, bovendien hebben wij bij de aanstaande postcoderoosprojecten een verrekenpartner nodig. Lochem en Voorst hebben gekozen voor Greenchoice. Zutphen zit eveneens bij DE Unie. Greenchoice heeft op onze uitnodigingen voor een gesprek niet gereageerd. Met DE

Unie was er direct een klik. Voor eind mei is onze aanmelding voor DE Unie definitief en ontvangen de leden van onze community meer informatie met een aanmoediging om eveneens voor groene energie over te stappen op DE Unie, die vervolgens zorgt dat bestaande overeenkomsten met Eneco en andere energieleveranciers worden opgezegd.

- Energiebesparing. Tijdens de vorige ALV is de verwachting uitgesproken, dat wij op déze ALV een concept Plan van Aanpak konden voorleggen aan de leden. Dat is helaas nog niet mogelijk, omdat wij de totstandkoming hiervan en de voorbereiding op een mogelijk partnership met de landelijke Coöperatie [HOOM](#) onderschat hebben. Op een nog te beleggen ALV na de zomer komen wij hier uitgebreid op terug, omdat één van onze uitgangspunten de [Trias Energetica](#) is. Beperking van het energiegebruik is nog belangrijker dan vergroening en efficiency/compensatie.

2. Lopende projecten – de stand van zaken

- Solar Park Elzenbos: Zie presentatie slides van Jaap Ypma (JY). Het rapport is opgeleverd aan de gemeente Brummen, onze opdrachtgever. Het werd in dank aanvaard. JY licht de opbouw van deze verkenning toe onder dankzegging aan de andere leden van de werkgroep, Giel van Breda, Henk Koens en Piet Moerkens. Ze stelden een mogelijk Programma van Eisen op en maar liefst vijf mogelijke scenario's om een solarpark van ongeveer 9500 zonnepanelen, genoeg voor ongeveer 600 huishoudens op de aangewezen locatie aan te leggen. Scenario 2 lijkt momenteel de favoriet, maar dat kan in de tijd nog veranderen. Ook financieel is een eerste verkenning naar de haalbaarheid gedaan en gerekend met o.a. 2,3% rente op een bancaire lening en 5,7% voor crowd funding. RJvH vraagt met welke KWu prijs is gerekend. JY: met de 12,8 cent SDE subsidie (Rijkssubsidie voor Duurzame Energie) als opbrengst. RJvH: Dus kan niet zonder subsidie? JY: Nee op dit moment nog niet, 12,8 cent is de garantieprijs, vult de geldende kale elektriciteitsprijs aan tot dat bedrag. SB: Zit er gras onder die 9500 zonnepanelen? JY: Onder verwijzing naar een soortgelijk project in Bronkhorst (Kwekerij), wij hebben net zoiets. De panelen worden hoog opgesteld, zodat schapen er onder kunnen grazen. Vraag: Wie wordt de eigenaar van dit Solar Park? JY: Misschien BE, wanneer de leden daarmee akkoord gaan. JE: Verwijst naar het [rapport Elzenbos](#), dat nu op onze site staat in afwachting van een mogelijke vervolgoopdracht van de gemeente. Hij beaamt, dat BE zeker de ambitie heeft om dit verder te ontwikkelen en te exploiteren.
- Solar Park Eerbeek: Bij (vakantie) afwezigheid van Guus Köster geeft de secretaris een korte update onder verwijzing naar hetgeen Guus er zelf al over heeft gepresenteerd in januari. Het rendement van de folie blijkt fors tegen te vallen, terwijl de vaste panelen, die er ter vergelijking bij staan voldoen aan de verwachtingen. Het andere testproject van Hyett Solar op de Maasvlakte vertoont hetzelfde tegenvallende rendement. Er waren een half jaar geleden allereerst problemen met de omvormers. Deze zijn door Hyett vervangen. Rond deze tijd wordt een deel van de folie door Hyett vervangen door een

verbeterde versie. Conclusie: dit hoort allemaal bij een test. Het was niet helemaal duidelijk of de proef nu loopt tot november dit jaar of juni 2018. De vergadering en de secretaris meenden zich te herinneren, dat het om een proef van 2 jaar ging. Wordt vervolgd.

- Energietafel: De eerste Energietafel Brummen met als thema Energieneutraal Wonen vindt plaats op woensdagavond 21 juni in de hal van het gemeentehuis. Nadere info volgt nog via nieuwsbrief van BE. Energietafel is zoals bekend een gesprekstafel over een bepaald thema binnen de Energietransitie in Brummen. We brengen mensen op die thema's bij elkaar en verbinden, versterken initiatieven die er al zijn en jagen nieuwe initiatieven aan. De Energietafel Brummen is een gezamenlijk project van BE en de gemeente. (EH)

3. IJsselwind haalbaarheidsonderzoek

JE licht toe, dat BE deze keer als eerste een ALV houdt om de leden te vragen of wij kunnen starten met de voorbereiding op de volgende fase. LE (Lochem) is deze keer de laatste in de rij met haar ALV op 1 juni a.s. Direct daarna worden presentatiemateriaal en verslag van onze ALV gepubliceerd op onze site. Vervolgens geven de projectleiders Paul van Bree en Otto Hettinga een toelichting op de drie onderdelen van het haalbaarheidsonderzoek, dus op het draagvlakonderzoek, uitgevoerd door bureau Enneus uit Groningen in opdracht van drie gemeentes, een eerste Milieu Effect Rapportage, uitgevoerd door ingenieursbureau Royal Haskoning en een eerste Business Case in verschillende scenario's. Een aanzienlijk belang voor de vier samenwerkende coöperaties is kennisontwikkeling rond een burgerinitiatief i.p.v. een commerciële partij. Na de uitvoerige toelichting (zie presentatie slides) is het woord aan de leden.

- V(raag): Hoe zit het met de financiële participatie door WRIJ (Waterschap Rijn en IJssel)?
- A(ntwoord): Er zijn verschillende scenario's. Één van de scenario's is een opdracht door WRIJ aan IJsselwind tegen een vergoeding. In het kader van het haalbaarheidsonderzoek gaat het om een gezamenlijk park van 3 (2+1) windmolens en de 3 bestaande molens. De verwachting is wel, dat het Waterschap de volledige CO₂ opbrengst van haar molen naar zich toe trekt en overeenkomstig het participatiemodel van IJsselwind bijdraagt aan de revenuen naar het gebied;
- V: Mochten de 2 molens van de coöperaties onverhoopt niet doorgaan, zou dan WRIJ gewoon door kunnen gaan?
- A: Ja
- V: Is die 150 of 170 meter de As- of Tip hoogte? (wiek hoogte)?
- A: Tiphoogte;
- V: Hoe verhoudt het aantal respondenten zich tot het aantal geënquêteerden?
- A: 7500 huishoudens zijn benaderd voor het draagvlakonderzoek, waarop 1902 bewoners hebben gereageerd. Dat is 26% response, volgens Enneus ruim voldoende om van een

representatieve steekproef te kunnen spreken en ook overeenkomstig het landelijk gemiddelde. Binnen een straal van 750 meter van de molens zijn alle 44 bewoners benaderd, 32 hebben aan het onderzoek meegewerkt en 12 wilden of konden dit niet.

- Spontaan commentaar uit de vergadering: 'de transparantie van het rapport is uitstekend, want wanneer je in de [bijlages](#) bij het [draagvlakonderzoek](#) duikt dan kom je ook de allerkleinste details en letterlijke uitspraken van de tafelgesprekken tegen.
- V: Is 85% tegen onder de direct omwonenden (< 750 mtr) normaal of erg hoog?
- A: In de vergelijking met andere draagvlakonderzoeken in het land is 80+% 'tegen' bij direct omwonenden (<750 mtr) volgens Enneus het algemene beeld. Enneus geeft feitelijke uitkomsten weer zonder waardeoordeel;
- HBvL/RS: Wij zijn niet de hoeders van het algemeen belang, maar van het BE belang. De gemeentelijke politiek moet een oordeel vellen over het draagvlakonderzoek, daarna kijken BE en de andere coöperaties naar de haalbaarheid;
- V: Wat betekent bij de uitkomst per gemeente 'Neutraal'?
- A: Niet geïnteresseerd ('kan me geen ruk schelen')
- V: Waarom wordt hier gesproken over een 'concept' MER? (Milieu Effect Rapportage)
- A: Omdat dit een voorlopige MER is, weliswaar uitgevoerd in onze opdracht door Royal Haskoning/DHV. In de volgende fase volgt een definitieve MER bij de bestemmingsplanwijziging
- V: Hoe zit het met die éne woning, die < 200 mtr van de dichtstbijzijnde molen ligt?
- A: Die moeten wij mee-ontwikkelen. De Provincie is de eigenaar, het is een bouwval met asbest, die al 20 jaar onbewoond is en er rust de status op van gemeentelijk monument, die er eigenlijk vanaf zou moeten;
- V: Zijn de geluidsnormen dynamisch?
- A: Wij hebben de huidige normen gehanteerd van 47 dB per etmaal aan de gevel gemeten. Volgens de uitgevoerde MER voegen deze molens nauwelijks geluid toe aan het bestaande geluid van de rondweg en het industrieterrein de Mars;
- RS: Je hoort ze dus alleen echt op de stille momenten;
- PvB: Geluidsoverlast vooral door oudere type molens wanneer de wieken langs de schacht bewegen. De modernere molens hebben een ander ontwerp van de wieken, dat in minder geluid resulteert;
- PvB: Voor de slagschaduw hebben deze molens een stilstandsvoorziening, die overigens geen invloed heeft op de business case. Wettelijk mag een woning maximaal 6 uur per jaar in de slagschaduw staan;
- Het oordeel over het landschap is een 'expert judgement', dat niet te becijferen valt, maar een expert visie door een onafhankelijk adviesbureau, dat wordt voorgelegd aan de commissie van de MER.
- SB: In het rapport 'Frisse Wind' hebben wij ook gekeken naar de trekvogels. Die vliegen hoog?

- PvB: Het gaat hier vooral om ganzen, die veelal de IJssel als snelweg, start- en landingsbaan gebruiken. En vleermuizen vliegen eronder door.
- Lichthinder: Molens van 170 mtr (> 150 mtr) moeten verplicht rode lichten hebben. Bij de huidige wetgeving is daar niets aan te doen, maar er wordt nieuwe wetgeving verwacht en er zijn nieuwe technieken om het licht vanaf de grond zodanig af te schermen, dat het alleen nog zichtbaar is voor eerste hulp helikopters en sportvliegtuigjes (verkeersvliegtuigen vliegen véél hoger).
- Samenvatting MER: Alle onderzochte scenario's lijken milieutechnisch mogelijk
 - o Geen negatieve effecten / effecten blijven binnen norm
 - o Enkele aspecten blijven met aanvullende maatregelen binnen de norm
- Molens 170 m hebben nauwelijks meer negatieve effecten dan 150 m
 - o Boven 150 m verlichting verplicht
 - o Hoeveelheid groene energie 170 fors hoger
- De volgende vragen gaan over het derde onderdeel van het haalbaarheidsonderzoek, de voorlopige business case:
- V: Wat is de totale investering per molen?
- A: Voor één molen is dat ca. € 4. Dus voor drie molens van 150 mtr ca. € 12 mln en bij 170 mtr ca. € 13 mln.
- SB: 1/5 deel van de opbrengst gaat naar het gebiedsfonds door wie wordt dit beheert en is er ook sprake van individuele compensatie?
- A: De omwonenden bepalen waar zij dit aan uit willen geven. Aan de dorpsraden is gevraagd deze gelden te beheren. Geen individuele compensaties, want daarvan zijn landelijk (vb. Nuon) teveel slechte voorbeelden. Er wordt ook niet verwacht, dat deze 3 molens van invloed zullen zijn op de verkoopbaarheid of waarde van de huizen. In het plangebied zijn de afgelopen maanden 6 à 7 woningen binnen twee maanden verkocht. Onderzoek door de UvA wijst uit, dat er geen waardedaling is van huizen wanneer er molens bij een bestaand park worden bijgeplaatst;
- JE: Verdere aanscherping van het participatiemodel en het gebiedsfonds zou goed zijn;
- PvB: 1/5 deel van de opbrengst van 3 molens gaat naar het fonds en 4/5 is bestemd voor het ontwikkelen van nieuwe duurzame projecten door de vier energiecoöperaties, dit laatste weliswaar o.v.v. het Waterschap v.w.b. de 3^e molen.
- Voorafgaand aan de besluitvorming nog een aantal vragen of de financiële consequenties:
- V: Zijn er kosten gemoeid met het starten van de voorbereiding op de volgende fase?
- A: Nee, minimaal;
- RjvH: Welke risico's zijn er bekeken, zoals bijvoorbeeld Investering groter dan gepland, Prijs per KWu minder, Claims door de omwonenden, waarde van de huizen, etc... Kortom waar is de risicoanalyse?
- PvB: Reageert één voor één op de gegeven voorbeelden:
 - o De energieprijzen zit in de business case. De SDE subsidie is een vast bedrag voor 15

jaar;

- Windmolens worden de laatste jaren alleen maar goedkoper, dus daar zit een mogelijke meevaller in. De prijs zal nooit hoger worden;
- In de business case is een voorziening opgenomen voor claims, die overigens via de rechter lopen;
- Onderzoek door de UvA komt neer op maximaal 2% die dan ook in de business case is opgenomen;
- V: Is er iets bekend over de ervaring van direct omwonenden na 2 jaar, dus achteraf?
- PvB: Geeft voorbeeld van Deventer. Er was een onderzoek vooraf en achteraf gedaan. Na 2 jr zei 10% à 15% van degenen, die aanvankelijk tegen waren, dat het mee viel;
- HV: Wat zijn de consequenties als onze ALV niet instemt?
- JE: Dat zou haaks staan op eerder genomen positieve besluiten. Wij zijn nu een keer de eersten, de andere drie coöperaties volgen de komende weken, met LE als laatste op 1 juni. Voor IJsselwind is er zelfs continuïteit wanneer er maar één van de vier coöperaties door zou gaan. Het kan zelfs zo zijn, dat de gemeente Zutphen alleen doorgaat met commerciële ontwikkelaars. Voorstel om de (32 of 44) direct omwonenden bij prioriteit te compenseren;
- PvB: In individuele gevallen kunnen wij bijvoorbeeld wel zorgen voor dubbel glas of beplanting om het zicht op de molens te ontnemen;
- V: Is er in de grond sprake van ultra sonor geluid?
- A: Lastig te meten en nog nooit in Nederland aangetoond, dat windmolens hiervan de bron kunnen zijn;

Voorafgaand aan de stemming volgt een aantal stemverklaringen door diverse leden:

- HBvL Prima project, en de issues rond draagvlak zijn voor de gemeentelijke politiek. Vooral doorgaan;
- RS: Hoe schatten wij zelf de politieke besluitvorming in?
- JE: Wat wij hier besluiten heeft impact op de direct betrokkenen. Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn, moeten wij natuurlijk wel met alle mogelijke uitkomsten rekening houden. Onze stem geeft wel een signaal af;
- Algemene mening: Is allemaal aanvaardbaar, vindt dat wij door moeten gaan;
- RJvH: Is dit project een verplichting van de Rijksoverheid?
- EH: (Net binnen na Clean Tech on Tour) Vanavond werd in de energie transitie gezegd, dat bij alleen windmolens er 1500 in Gelderland nodig zijn, maar gezien de andere elementen is 146 molens een absolute MUST als doel;
- OH: Dit project is ook opgenomen in het provinciale omgevingsplan;

Hierna volgt de stemming over de volgende vraag:

In de ALV vragen wij uw instemming met het voorbereiden op de volgende fase.

Die fase bestaat uit het planologisch traject waarin het bestemmingsplan wordt aangepast en de omgevingsvergunning wordt aangevraagd. De definitieve versie van het draagvlakonderzoek, zoals uitgevoerd door de drie gemeentes, geeft hiertoe voldoende aanleiding.

Uitslag van de stemming: Alle aanwezige 18 leden (incl. 1 stemmachtiging) stemmen vóór, dus het voorstel is met Algemene stemmen aangenomen

V: Hoe gaan we hiermee om naar buiten toe?

OH: Wij hebben steeds een beleid van maximale transparantie gevoerd. Morgen stellen wij een communicatieprotocol op met de communicatie mensen van de coöperaties.

Bij de afronding van deze voorbereidingen komen de projectleiders terug bij onze ALV voor instemming met het opstarten van de volgende fase.

- Hierna vraagt onze penningmeester (KK) om toestemming om € 850 uit onze pot met leden participaties in BE te benutten om het tekort op de achtergestelde lening aan IJsselwind aan te zuiveren.
- De vergadering gaat hier eveneens unaniem mee akkoord.

4. Rondvraag

- V: Kan voortaan een uitnodiging aan de leden worden verstuurd onder bcc?
- A: Ja uiteraard, de enige reden waarom wij het deze keer anders deden, is omdat het nu, bij uitzondering, om een besloten vergadering ging met alleen leden, die elkaar over het algemeen kennen. Voortaan doen wij alles weer onder bcc.
- V: Kunnen de verslagen van de ALV's eerder worden verstuurd?
- A: Jazeker, voortaan zullen wij deze zo kort mogelijk na de betreffende ALV als concept verslag, nog niet behandeld in het bestuur, vesturen en voorafgaand aan een volgende ALV nog een keer, zodat je niet hoeft te zoeken.

Hierop sluit de voorzitter even na tien de vergadering onder dankzegging voor de betrokkenheid van een ieder en de hoge kwaliteit aan scherpe vragen.

Goedgekeurd:

Jan Emmerzaal,
voorzitter

Willem de Jager
secretaris